Пам'ятаймо про Україну!

SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL. CII. No. 236. JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, DECEMBER 13, 1995. CENTS 75 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК СЕРЕДА, 13-го ГРУДНЯ 1995 р. Ч. 236. РІК CII.

УЗГОДЖЕНО МЕМОРАНДУМ В СПРАВІ ЧАЕС

Київ (Р. Р.). — У міністерстві Закордонних Справ України повідомили, що меморандум про взаєморозуміння між Україною, „Великою сімкою" і Європейським союзом щодо закриття Чорнобильської АЕС узгоджено у Відні, а в 20-их числах грудня він може бути підписаний на спеціяльній зустрічі в Канаді.

Тим часом текст меморандуму погодується в урядах країн „Великої сімки", України та Европейського союзу. Якщо меморандум підпишуть, то наступним кроком має стати укладення інших міжнародних документів, які закріплять зобов'язання сторін.

У погодженому меморандумі немає застереження щодо терміну виведення з експлуатації Чорнобильської АЕС. Там сказано, що ЧАЕС буде зупинено після виконання необхідних проєктів, а сторони зобов'язуються активніше наближати час закриття станції, дбаючи при цьому про ядерну безпеку.

Як зазначено в меморандумі, „Велика сімка" усвідомлює шкоди від зупинення ЧАЕС для України, тому заходи, пов'язані із її закриттям фінансуватимуть за рахунок ґрентів і кредитів Европейського союзу та країн „Великої сімки", а також за рахунок України.

Бюджет не отримав передбачуваних сум

Київ. — Заступник міністра фінансів України Володимир Матвійчук сказав, що до державного бюджету надійшло 62.2 відсотка очікуваних згідно з пляном грошей, норма яких передбачалася на 75-76 відсотків. Водночас місцеві бюджети поповнилися за 10 місяців 1995 року на 79.9 відсотка. Однак їхня заборгованість перед державним бюджетом складає 41 трильйон карбованців.

Практично не виконують своїх зобов'язань місто Київ і Автономна Республіка Крим. Передбачений рівень дефіциту бюджету був 6 відс. із внутрішнього валового продукту. Це вимагало строгого ощаджування. Уряд враховував майбутнє прийняття парляментом близько 20 законів і мав на меті збереження існуючих у 1995 році ставок податків та створення стабілізаційного фонду, що не було зроблено. Вперше у державному бюджеті запроваджується створення фонду субвенцій, який формуватиметься за рахунок оподаткування прибутку громадян на 50 відс., податку на додану вартість на 10 відс. та грошей, що надходитимуть до фонду з окремих реґіонів. На допомогу непрацездатним і малозабезпеченим передбачено 120 трильйонів карбованців.

Причетним до вибуху підозрівають самого Н. Лисенка

Москва (УНІАР). — Представники правоохоронних органів Російської Федерації, які розслідують кримінальну справу про замах на життя депутата російської Державної думи Ніколая Лисенка, заявили, що вони не виключають інсценізації замаху самим Н. Лисенком. Як інформовано, 5-го грудня, за хвилину після того, як депутат вийшов зі свого кабінету, там стався вибух.

Згідно з інформацією правоохоронних органів, депутат висунув уже кілька версій: спочатку він заявив, що замах вчинили кримінальні елементи кавказької національности, потім звинуватив у терористичному акті турецькі спецслужби — турецька будівельна фірма ENKA проводить ремонт приміщення Державної думи РФ, а в інтерв'ю російським журналістам 6-го грудня депутат згадав у зв'язку з вибухом і українських націоналістів.

Голова Комітету з питань державної безпеки Державної думи РФ Віктор Ілюхін назвав усі ці версії безпідставними і малоймовірними. Охорона Державної думи гарантувала, що пронести до російського парляменту вибухівку неможливо ні для будівельників, ні для працівників технічних служб, ні для помічників депутатів, оскільки на всіх входах до Державної думи встановлені наймовітніші металодетектори.

Працівники правоохоронних органів відзначають, що Н. Лисенко заявляв про подібний замах на його життя під час минулої передвиборчої кампанії 1993 року, тоді також за збігом обставин у результаті вибуху ніхто не постраждав.

Російська міліція вважає, що таким шляхом Н. Лисенко, намагається привернути увагу громадськости до своєї передвиборчої кампанії. Проте охорона Державної Думи тепер значно посилена, особливо ретельно контролюють вхід іноземних журналістів.

МОСКВА ЗНОВУ ГНІВАЄТЬСЯ НА АМБАСАДОРА ЗСА

Москва. — Міністерство закордонних справ Росії висловило офіційний протест у зв'язку з опінією амбасадора З'єднаних Стейтів Америки в Росії Томаса Пікерінга, який „дозволив собі під час поїздки на Далекий Схід публічно агітувати за передання для Японії південних островів Курільської мережі".

Російська сторона підкреслила, що американський дипломат „втручається у російські внутрішні справи і у двосторонні взаємини Росії з третьою державою".

У відповідь на ці звинувачення Державний департамент ЗСА заявив минулої п'ятниці, що думка американського амбасадора в Росії Т. Пікерінга щодо того, що „пріоритет на південні Курили належить Японії" віддзеркалює офіційне наставлення ЗСА. Представник Державного департаменту Енн Джансон нагадала, що цього наставлення Білий Дім дотримується від 1956 року і залишається певним, що південні Курили повинні бути повернуті Японії.

Губернатор Ню Йорку шукає поліпшень

Албані, Н.Й. — Губернатор нюйоркського стейту Джордж Патакі пропонує надати нового вигляду програмі допомоги потребуючим. Одною із перших змін буде значне зменшення суми самої допомоги та способу її отримування потребуючими. Доставу щомісячних чеків буде набагато упрощено, місцевості, де проживають потребуючі такої допомоги, матимуть більш рішаючий голос, а крім того ті, що отримують допомогу будуть мусіли проходити перевірку чи вони не є наркоманами.

Ці пропозиції губернатора Патакі викликали гостру реакцію та широкі дискусії щодо цих пропозицій не тільки в нюйоркському стейті. Для

(Закінчення на стор. 4)

В помешканні редактора зроблено обшук

Київ (Р. Р.). — Тут у середу, 6-го грудня у помешканні колишнього народного депутата, редактора газети „Опозиція" Івана Макара, працівники київської прокуратури зробили трус, під час якого сконфіскували комп'ютер і документи.

Заступник генерального прокурора України О. Александров порушив проти І. Макара карну справу за „фактами наклепу на Президента України Леоніда Кучму і прилюдної образи представників влади в публікації у газеті „Опозиція". Заяву про це подало до Генеральної прокуратури Міністерство у Справах Преси та Інформації.

Редактор І. Макар не визнає себе винним, хоч він є автором більшости статтей у газеті.

Суд Старокиївського району столиці України 14-го грудня слухатиме справу про закриття газети „Опозиція", чого вимагає Міністерство у Справах Преси та Інформації України.

Л. Кучма відкидає румунські претенсії

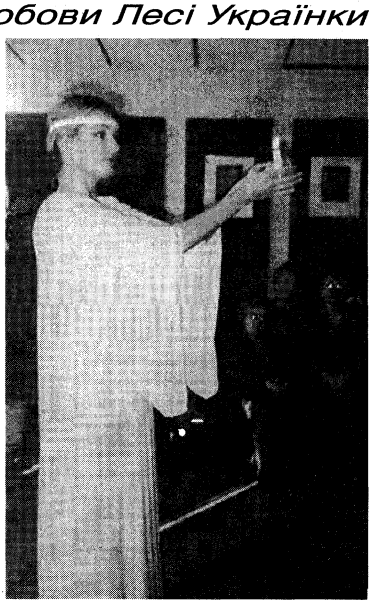
Київ (УНІАР). — Президент України Леонід Кучма назвав румунські територіяльні претенсії до України "абсолютно безпідставними". Він переконаний, що европейське співтовариство ніколи не піде на перегляд післявоєнних кордонів, хоч би там які апеляції подавав до Міжнародного суду Уряд Румунії. "Інакше, — сказав він, — послуговуючись історичними арґументами, ми можемо дійти аж до часів Колюмба".

Водночас Президент України висловив сподівання, що в румунських керівників вистачить здорового глузду не загострювати відносин довкола надуманої проблеми. До здорового глузду закликав румунських керівників і міністер оборони України Валерій Шмаров, нагадавши, що острів Зміїний, на який претендує Румунія, є важливим військовим об'єктом, оскільки на ньому базуються українські прикордонні війська, війська протиповітряної оборони та радіотехнічної розвідки. Невеличкий острів став об'єктом румунських інтересів недавно, у зв'язку з імовірними родовищами нафти і газу в цьому районі Чорного моря.

С. Ватаманюк передає вогонь любови Лесі Українки

Ню Йорк (О. Кузьмович). — Актрису Молодого Театру Києва Світлану Ватаманюк ми мали нагоду бачити вже минулого року в її гостинних виступах на терені ЗСА разом із двома іншими українськими мисткинями — Світланою Глух і Надією Петренко-Матвійчук у виконанні спектаклю п. з. „Леся Українка в піснях і слові", який був рідкісний своєю тематикою і виконанням та захопив нашу публіку.

Цього року С. Ватаманюк помандрувала містами ЗСА, щоб у скупченнях українців брати участь враз із Богданом Ступкою в оригінальній постанові за Бернардом Шовом п. з. „Любий баламуте", за режисурою Валентина Козьменко-Делінде, якою ці актори бажали вшанувати актрису та керівника Студії Мистецького Слова Лідію Крушельницьку у її 80-річчя.

С. Ватаманюк під час монологу

Після закінчення цього вдалого турне С. Ватаманюк дала ще кілька самостійних вистав своєї інтерпретації поезії Лесі Українки п. з. „Сповідь закоханої жінки". Актрису цікавило що було поштовхом до написання інтимної поезії, які події з особистого життя Лесі Українки вилились в поетичну енергію слова.

В неділю, 5-го листопада, передала вона цю поезію та почування Лесі Українки у виімковому виконанні на запрошення 83-го Відділу СУА в Ню Йорку. У вщерть виповненій залі Наукового Товариства ім. Шевченка актрису привітала теплими словами голова Відділу, редактор "Нашого Життя" Ірина Чабан, пояснюючи присутнім рідкісну інтрпретацію поетеси, як закоханої жінки.

Учасники вистави з великим зацікавленням слухали слів актриси, що на тлі відповідного ніжного музичного акомпаньяменту з питоменною її пристрастю передала цю сповідь Лесі Українки.

В основу вистави лягли листи Лесі, її поезія, урявки з книги Миколи Олійника п. з. „Дочка Прометея", в яких червоною ниткою переплітається трагічна любов до Сергія Мержинського, яка горіла дуже коротко та закінчилася смертю улюбленого.

У тому оригінальному переданні почуттів Лесі Українки убраних у палкі слова, присутні на цьому спектаклі відчули силу і вогонь любови в творчості поетеси, який не кожному виявляється при читанні її поезій.

Тому на закінчення нагородили С. Ватаманюк бурею оплесків та квітами, які вручила її імпрезова референтка Відділу Олімпія Роговська. Увесь дохід з цієї надзвичайної імпрези був призначений на Музей ім. Лесі Українки в Ялті і це ще тільки підкреслило її значення.

Можна тільки жаліти, що таких культурних спектаклів маємо тепер так мало і що так рідко можна почути саме таке виконання творів Лесі Українки.

Слухаючи її слів, в яких каже про себе: „отак посуватимусь далі та далі... та й зникну, обернуся в легенду..." хочеться вірити, що це ніколи не станеться і що Леся Українка для кожного нового покоління буде відкривати нові духові скарби, даруючи мудрість, ніжність і красу так, як відкрилися вони учасникам імпрези 83-го Відділу СУА в Ню Йорку.

З'явилася нова постать в адміністрації Президента

Київ (Р. Р.). — Тут 8-го грудня в газеті „Кієвскіє Новості" надруковане коротке інтерв'ю з новим працівником президентської Адміністрації Володимиром Литвином, призначеним на посаду заступника голови Адміністрації з гуманітарної політики.

Політолог Володимир Литвин відомий тим, що став автором першої в Україні політичної біографії першого всенародно обраного Президента України Леоніда Кравчука. Працює на чверть професорської ставки в Київському Університеті. Любить футбол.

На запитання, коли слід очікувати біографії другого Президента, В. Литвин відповів, що після виходу скромною книгою біографії першого Президента. „Пройде кілька років і період історії, який ми тепер переживаємо, стане справжньою меккою для серйозного дослідника. Відбуваються небувалі радикальні зміни, причому не тільки в економіці — у психології, в духовному житті...".

В. Литвин вважає, що Л. Кучма виграє і наступні президентські вибори. А зміни, які тільки починають набирати динаміки, проходитимуть вісім-десять років аж до того часу, коли все врівноважиться і настане стабільність. Переломовим роком має бути 1996, після чого ситуація стане поліпшуватися. Вже й тепер, на його думку, в окремих галузях почало зростати виробництво. Отож точку падіння в економіці Україна вже пройшла. Та й люди вже психологічно готові до праці в цілком нових умовинах. Тому Україні в цей перехідний період потрібний саме такий Президент, яким є Леонід Кучма, — вважає В. Литвин.

В Україні

СПОРУДЖУЮТЬ НАФТОПЕРЕРОБНИЙ ЗАВОД

ІВАНО-ФРАНКІВСЬКЕ. — Тут підписано кредитну угоду між Національним ощадним банком Мадярщини та українсько-мадярським підприємством „Кемопетроль" на 40 мільйонів дол. для спорудження в Мадярщині заводу з виробництва синтетичної високооктанової бензини. Угодою передбачено, що вся продукція продаватиметься в Україні. Україна зможе щороку отримувати 400,000 тонн бензини.

ГОТУЮТЬСЯ ДО ФЕСТИВАЛЮ „ПІСЕННИЙ ВЕРНІСАЖ"

КИЇВ. — У Міністерстві Культури і Мистецтв розглядається питання про виділення 26 млн. карбованців на проведення у січні 1996 року музичного фестивалю „Пісенний вернісаж". Головним режисером фестивалю призначено Бориса Шарварка.

ПРОПОНУЮТЬ ДОРУЧИТИ НАРКОМАНІВ ЛІКАРЯМ

КИЇВ. — Міністерство Внутрішніх Справ України пропонує ліквідувати примусове лікування наркоманів та алкоголіків. За словами заступника міністра внутрішніх справ Олександра Терещука, примусове лікування суперечить міжнародним актам про права людини і законам України. Крім того, воно малоефективне. Система лікування таких хворих потребує радикальних реформ, вважає голова Національного координаційного комітету боротьби з наркоманією Василь Дурдинець. Хворих на алкоголізм пропонують передати до Міністерства Охорони Здоров'я України. Сьогодні в спеціяльних тюрмах, які за совєтським принципом і далі називаються лікувальнотрудовими профілакторіями, утримується 5,700 осіб. Це коштує державі великі гроші, але Генеральна прокуратура вважає передчасним ліквідування цих установ.

ЗАМОВКЛО „ГАЛА-РАДІО"

КИЇВ. — Творчий, технічний і адміністративний персонал Київської міської радіостанції „Гала-радіо" з 1-го грудня припинив працю, протестуючи проти відсутности умов для праці та некомпетентних дій нового генерального директора і одного із засновників „Гала-радіо" Джозефа Чарлза Леміра. Як повідомив виконавчий директор Віктор Камінський, причиною конфлікту стала відсутність контрактів, чіткої політики розвитку радіостанції, пляну праці, а також раптове припинення відносин з партнерами, які готували програми.

ЗВІЛЬНЕНО ДВОХ ПОМІЧНИКІВ ПРЕЗИДЕНТА

КИЇВ. — Тут 1-го грудня агенство УНІАН поширило інформацію про звільнення асистента Президента у справах спецслужб Юрія Гаврилова і асистента у справах Збройних Сил України Вадима Гречанінова. Прокоментувати цю подію попросили керівника групи асистентів і референтів Олександра Разумкова. Він сказав, що „рішення звільнити відразу двох 'силових' асистентів Президента — результат дії дуже впливових сил, незацікавлених у багатоканальному надходженні Президентові інформації та у наявності додаткових можливостей контролювання ситуації у Збройних Силах України". За словами Разумкова, група асистентів і радників Президента має власні погляди на ряд питань внутрішньої і зовнішньої політики, „але ці сили мають пам'ятати, що окремий успіх — ще не перемога".

„СКАРБИ СТЕПІВ УКРАЇНИ" ПОЇХАЛИ ДО ІТАЛІЇ

КИЇВ. — У пресовому центрі Міністерства Культури та Мистецтв України повідомили, що в Мілані, Італія, у міському музеї мистецтв відкрито виставку „Скарби степів України", організовану міністерством та українською амбасадою в Італії. На виставці представлено експонати з музеїв Херсону, Дніпропетровського, Запоріжжя, Миколаєва найдавнішого періоду історії України.

ПОНАД 15,000 ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ НЕ ПІДТВЕРДИЛИ ГРОМАДЯНСТВО УКРАЇНИ

КИЇВ. — Віцепрем'єр-міністер України Василь Дурдинець повідомив, що понад 15,000 військовослужбовців не підтвердили громадянство України, а згідно з законом в українській армії можуть служити тільки громадяни України, отож „ніяких компромісів бути не може".

В АМЕРИЦІ

У БЮДЖЕТНІЙ БОРОТЬБІ Білого Дому і республіканців, та з пропозиціями обидвох сторін на столі виглядає, що президент Билл Клінтон до великої міри перебільшує розбіжності обидвох партій щодо програми медичного забезпечення Медікер. Республіканці уважають, що представники обидвох партій на бюджетних переговорах повинні більше уваги присвятити сумі, що її прийдеться видати на згадану програму чим справі скільки грошей можна заощадити на цій же програмі, як це пропонують демократи. Демократи уважають, що обговорюючи справу заощадження можна побачити, скільки людей може потерпіти від такого повороту справи. Республіканці уважають, що конечно треба знати скільки можна видати, бо в іншому випадку це нічого іншого тільки політична гра фінансовими цифрами.

У НЕДІЛЮ, 10-ГО ГРУДНЯ, науковці-дослідники почали отримувати перші дані з капсулі запущеної в атмосферу Юпітера з американської космічної ракети „Галілео" минулого четверга. Ці інформації транслюються на землю з віддалі 2.3 більйона миль та згідно з предбаченнями вчених можуть дати бажані та досі невідомі інформації про це величезне небесне тіло сонішної системи, планету Юпітер. Хоча вчені радіють успіхами запущеної капсулі, то поки група яка займається аналізою тих інформацій, не перевірить їх, ніхто не можуть досліджувати їхньої правильности.

У СВІТІ

МИНУЛОЇ П'ЯТНИЦІ в Лондоні відбулася зустріч міністрів закордонних справ 40 країн. Вони намагалися скоординувати економічні і політичні зусилля, спрямовані на досягнення миру в Боснії. До американських та европейських дипломатів приєдналися представники Японії і мусулманських країн. У лондонській зустрічі брали також участь представники НАТО, Міжнародного червоного хреста, Міжнародного валютного фонду, Світового банку і Комісії ООН у питаннях втікачів. Головною метою розмови було визначити характер взаємин між цивільною владою у Боснії і командуванням миротворчих сил НАТО. Другою важливою темою були фінанси. Все ще не названо остаточної суми, якої потребуватиме операція у Боснії. Попередні підрахунки є різні — від 1 до 8 млн. дол.

Шановні Секретарі та Організатори УНС!

Членська кампанія 1995 року закінчується 22-го грудня. Тому аплікацій нових членів прийматиме Головна Канцелярія тільки до 22-го грудня 1995 року.

Докладіть всіх старань, щоб виконати свої квоти та вислати аплікації вчасно, щоб вони дійшли до Головної Канцелярії не пізніше, як 22-го грудня 1995 року.

ГОЛОВНА КАНЦЕЛЯРІЯ УНС

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, NJ 07302.

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Передплата на рік $100.00, на півроку-$60.00. Для членів УНСоюзу $75.00 річно, на півроку-$40. За кожну зміну адреси-$1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли.
Головний редактор: Зенон Снилик

Second Class Postage paid at Jersey City, NJ

Роковини чеченської трагедії

У понеділок, 11-го грудня, минув рік, як велика і могутня Росія почала війну проти півторамільйонного народу кавказької республіки Чечні. Міністерство оборони Росії подало цими днями, що за час війни, яку російські можновладці цинічно іменують як „виконання завдань щодо відновлення конституційного порядку", завойовники втратили 1,928 військовослужбовців убитими і майже 5,500 пораненими. Згідно з даними незалежних джерел, втрати російських військ за час „чеченської кампанії" в дійсності досягають 10,000 осіб лише вбитими. Приблизно така ж кількість військовослужбовців поранені. Втрати серед цивільного населення Чечні становлять, за приблизними підрахунками, від 50 до 80,000 осіб. Тисячі чеченців залишили свої домівки й емігрували в інші республіки, в тому числі і в Україну. Столиця Грозний та інші міста і села перетворені в руїни, знищені дощенту. Така ціна агресії „демократичної" Росії.

Але Чечня вистояла, не стала на коліна. Всі, хто міг тримати зброю, стали на захист своєї батьківщини. Такого спротиву генерали-окупанти не сподівалися. Адже російський міністер оборони (правильніше було б назвати — війни) Павел Ґрачов рік тому заявив, що закінчить війну за два-три дні.

Мабуть, трагедії не сталося б, якби країни Заходу, і в першу чергу З'єднані Стейти Америки, сказали своє гнівне слово з приводу агресії Росії. Країни демократичного Заходу байдуже сприйняли трагедію вільнолюбного народу, вони відмовилися навіть від моральної підтримки чеченців. Керівники країн Европи і ЗСА заявили, що чеченський конфлікт — внутрішня справа Росії, розв'язавши руки новітнім загарбникам — Єльцинові і його генералам.

Щось подібного у XX столітті світ уже пережив, потураючи агресорам, і за це заплатив десятками мільйонів людських жертв, хоч трагедію можна було відвернути. На жаль, власть імущі забувають історію, яку ще стародавні римляни називали вчителькою життя. Нам іноді навіть важко збагнути короткозорість західніх політиків. Мимоволі пригадуються слова президента Джорджа Буша, який, будучи у гостинному Києві, закликав Україну повернутися в лоно „старшого брата" — Совєтського Союзу. А „залізна лейді" Маргарет Тачер, виступаючи в українському парляменті, твердила, що Україна, яка за територією майже вдвічі більша від Англії, а кількістю населення не поступається їй, — „всього-навсього" як один із стейтів ЗСА.

Інакше, ніж західні політики, думають самі росіяни, особливо інтелігенція. Журналіст Алєксандер Жилін ще півроку тому писав у „Московскіх Новостях": „Як би не закінчилася війна в Чечні, зрозуміло одне — для російської армії вона вже стала трагедією". А Олег Мороз закликав недавно у „Літературной Газєтє", органі Спілки письменників Росії: „Пора залишати Чечню. Чи довго ще ми будемо оплачувати кров'ю російських хлопців тупість чиновників?" „Нєзавісімая Газєта" опублікувала цими днями лист командира військової частини, яка воює в Чечні, старшого лейтенанта Андрєя Іванова, в якому він промовляє до совісти росіян: „Чеченська трагедія продовжується вже рік. Хід подій у республіці то різко набирає непримиренного войовничого характеру, то зводиться до демонстративних 'мирних' переговорів сторін... В той час як російські вояки гинуть в Чечні на 'дивній війні', виконуючи наказ, 'нові росіяни' ніби в іншій Росії продовжують своє життя, незалежно від того, що їх оточує сьогодні і що буде оточувати завтра. Це їх не цікавить. Вони живуть за своїми забаганками і підвладні лише своїм хотінням. Пустий спосіб життя в нашій славній, а колись 'православній' столиці Москві цілком влаштовує новоспечених 'господарів життя'".

Нинішня війна у Чечні є продовженням імперської, загарбницької політики царської Росії і комуністичного Совєтського Союзу, спадкоємницею якого стала єльцинська Росія і яка ніколи не примириться з втратою хоч би однієї кавказької республіки. Ще Олександер Македонський сказав: „Хто володіє Кавказом, той володіє світом!"

Український народ, який знає, що таке чужинецьке ярмо, підтримує героїчний чеченський народ у його священній боротьбі за право бути господарем на своїй землі, вірить, що Чечня здобуде незалежність і бажає їй швидкої перемоги над російським окупантом.

Раїса Руденко

ЧОТИРИ РОКИ НЕЗАЛЕЖНОСТИ

Проминуло чотири роки з того дня, коли 1-го грудня 1991 року у всеукраїнському референдумі 90.32 відсотка громадян проголосували за незалежну українську державу. Ними керувало природне бажання — бути господарями на своїй землі. Навіть у Криму „так" незалежній Україні сказали 54.19 відс. громадян. У Донецькій області — 83.90 відс., у Луганській — 83.66 відс., у Тернопільській — 98.67 відс. Здійснилася віковічна мрія народу і Україна стала незалежною, а в Европі і світі з'явилася нова держава.

Але то була держава без керма. Вона не мала і досі не має своєї конституції. У ній досі діють закони, накинені колись комуністичною імперією. Новообраним керівникам довелося починати з нуля. Вони вчилися і сьогодні вчаться керувати державою, яка, ніби автомобіль без гальма, мчить кудись у далеч. Хто із керманичів виявиться мудрішим і куди її виведе? Від цього залежить доля цілого народу.

Проголосити незалежність за короткий час можна, але побудувати державу, рефермувати всю політичну систему і економіку, створити демократичну Конституцію одним порухом ще нікому не вдавалося. А людям так хотілося, щоб це було швидко. Вони стомилися від хаосу, розгулу злочинности, вседозволености владоможців, серед яких трапляються люди нечесні, а головне — вороже наставлені до української державности. З огляду на сказане та на тривалі злидні, чимало людей розчарувалися, втратили віру у торжество справедливости і вслід за комуношовіністами почали закликати назад в імперське ярмо, де їм було ґарантовано щоденну пайку хліба, аби вижити й нічим особливо не треба було перейматися, треба лише вірно служити владі. Але більшість громадян все ж думає по-державницькому. Вони готові пережити усі негаразди, перетерпіти, перебідувати, бо вірять, що успіх прийде, Україна зміцніє і постане перед народами світу у всій своїй красі і славі.

Та проросійські сили все ще дуже міцні. Вони роблять усе можливе, щоб знову зробити Україну колонією Москви. Росія привласнила усе найцінніше, що було вивезено до Москви як у роки СССР, так і після проголошення України незалежною державою. Натомість Україні залишено всі „болячки", успадковані від СССР. Це і Чорнобиль, і військово-промисловий комплекс, і колгоспи, і навіть Ради, які не хочуть ніяк стати справжніми радами, намагаючись залишити все ту ж імперську систему, де можна було, нічого не роблячи, добре жити за рахунок народу. На додаток Україні дісталися леґіони злочинців, вихованих у сотнях совєтських тюрем і випущених на волю тепер. Росія й сьогодні така ж злиденна, отож вони й заполонили міста і села України, ґрабують, убивають, поширюють наркотики, хвороби. Антиукраїнські сили проникають у різні організації, провокують розколи в партіях, серед владних структур і вищого військового командування. Вседозволеність злочинних кланів набула катастрофічного характеру. За таких умов у будь-якій іншій країні вже були б криваві бунти або громадянська війна.

Та український народ мудріший, він розуміє, що бунтами нічого доброго досягти неможливо. Успіх може принести лише наполеглива праця. І люди працюють. А значить вірять у майбутнє України. Можливо, саме надія, віра і любов до рідного краю допоможе Україні вистояти і зберегти свою незалежність. Адже на допомогу Заходу надії мало. Там бачать шалений тиск і активність проросійських сил і не поспішають допомагати Україні бодай інвестиціями. Вони спостерігають і вичікують, які ж сили переможуть і куди поверне Україна.

Звичайно, це добре, що Україну прийняли до Ради Европи, що вона співпрацює в рамках ООН, програми НАТО „Партнерство для миру" та інших міжнародних гуманітарних програмах. Але те, що до України все ще тільки придивляються, означає, що всі проблеми їй доведеться вирішувати самостійно. Та, власне, так і повинно бути. Отож п'ятий рік незалежности буде роком вирішальної боротьби між консерватистами і реформістами, між українськими патріотами і російськими шовіністами, які діють надзвичайно згуртовано, активно, ведуть шалену пропаґанду і вірять у свою перемогу.

Та все ж, як сказав колишній Президент України Леонід Кравчук, в останній чверті XX століття відбулися дві події світового значення, які докорінно змінили хід історії. Це — розвал СССР і всього соціялістичного табору та всеукраїнський референдум, який підтвердив Акт про державну незалежність України. Отож треба вірити, що повороту назад не буде.

ІМІҐРАЦІЙНІ СПРАВИ

Український центр „Паллада"

Про посілість, льотерію і подвійне громадянство

Я приїхав до ЗСА на візу B-2. Мені пропонують придбати у ЗСА ділянку для забудови. При цьому говорять, що коли я буду власником земельної ділянки або будинку, то я буду мати право приїжджати до ЗСА без усяких перешкод і у будь-який час, так само, як і члени моєї сім'ї. Прошу сказати детальніше, які права дає придбання нерухомої власности чужинцеві?

Мусимо сказати, що іміґраційні закони ЗСА не завжди логічно пов'язані з законами, які стосуються придбання нерухомости або реєстрації бізнесових підприємств. Купити будинок або зареєструвати власну фірму чужинець зможе без особливих труднощів, але провадити керівництво, забезпечити нормальне функціювання об'єктів власности неможливо без контактів з іміґраційною службою. Іншими словами, не одержавши права леґально проживати в країні, це буде неможливим. Придбавши чудову ділянку, скажімо, на Флориді, ви можете доручити, щоб вам збудували будинок, але, на жаль, ні ви, ні ваша сім'я не отримаєте з цим ніяких додаткових ґарантій того, що вам відкриють у київському консуляті ЗСА візу і ви зможете приїхати до Америки на відпочинок. Більше того, нам відомо багато випадків, коли гості вкладали гроші до банків ЗСА, в діючі бизнесові фірми, купували ділянки землі і навіть будували хати, але при видачі віз B—2 (туристична віза) ці фактори не тільки не бралися до уваги працівниками амбасади ЗСА, а, у деяких випадках, шкодили, бо кандидат на візу повинен довести наявність тісних зв'язків саме з батьківщиною та бажання (чи необхідність) повернутися з Америки додому.

А якщо говорити про взаємозв'язок між наявністю нерухомости та правом постійного проживання в ЗСА, то це, як не прикро, а виходить "на городі бузина, а в Києві дядько". Ні наявність багатих родичів, ні власних грошей або нерухомої власности на території ЗСА не можуть бути підставою для одержання іміґраційної візи. Існують, так звані, візи для інвесторів, які дають право на одержання "зеленої картки", але це вже окреме питання.

Двічі я брав участь у іміґраційній льотерії, але мені не пощастило, а нещодавно я почув, що іміґраційна льотерія більше не буде провадитись. Чи це дійсно так?

Наступна іміґраційна льотерія буде проведена невдовзі після нового року. Тепер обговорюються і, можливо, будуть впроваджені деякі зміни щодо проведення льотерії DV-97. Пропонується, наприклад, встановити реєстраційну плату та, щоб заяви учасників льотерії були особисто ними підписані і мали фотографії. А от, що стосується майбутньої долі цієї програми — то вона досить неясна. Комісія з іміґраційних реформ Конґресу ЗСА пропонує залишити льотерію, тільки зменшити наполовину кількість віз, а проєкт, що є на розгляді Сенату передбачає повну ліквідацію програми іміґраційної льотерії. Ми вже говорили, що новий іміґраційний закон буде прийнято у вересні 1996 року. Це означає, що, принаймі, один розіграш іміґраційної льотерії ще відбудеться, і наш центр приймає заяви на участь у ній всіх бажаючих. Ми будемо тримати читачів у курсі основних змін, які відбуватимуться у ході підготови нового іміґраційного закону та умов проведення наступної іміґраційної льотерії.

Я і моя дружина ще не отримали статусу постійних мешканців. Тепер у нас народилась дитина. Чи можемо ми на цій підставі одержати право постійного замешкання?

Діти, що народжені в ЗСА, одержують громадянство автоматично, але до 21 року вважаються неповнолітніми і не можуть бути подавачами петицій на об'єднання сім'ї (1-130 Petitiomn for Alien Relative).

Але якщо ви подавали до іміґраційної служби документи (наприклад, прохання про притулок) і очікуєте на інтерв'ю з працівниками Служби іміґрації і натуралізації, то наявність народжених в ЗСА дітей, поряд з іншими факторами, безперечно, буде враховано. Депортація вашої сім'ї може неґативно відбитися на долі дитини-громадянина ЗСА і це може стати вагомим арґументом для прийняття пра-

(Закінчення на стор. 3)

Д-р Роман Барановський

НАУКА, ШКІЛЬНИЦТВО І КУЛЬТУРА В УКРАЇНІ

В останній час в Україні стала дуже гострою справа поганого стану науки, шкільництва, мови і культури. В пресі появилося багато статтей на цю тему, в яких автори б'ють на сполох, закликають до негайної поправи ситуації, вказуючи, що ця справа не менш, ніж економічна криза, загрожує Україні.

На особливу увагу заслуговує Маніфест української інтеліґенції, вироблений на Конґресі для захисту української культури, заініційований Спілкою Письменників України. В Конґресі взяли участь інші творчі спілки: Рух, Національна Академія Наук України, Т-во „Україна", „Просвіта", Українське Козацтво, діячі Церков. У Маніфесті сказано, що на п'ятому році незалежности, в час прийняття України до Ради Европи, відбуваються події, що загрожують як матеріяльним основам існування української держави, нації, так і її мові, культурі, духовості. Цей Маніфест підписали визначні діячі на чолі з головою Конґресу Іваном Драчем.

Не менш відрадною подією є створення Ліґи Українських Меценатів, покликаної сприяти духовому й культурному відродженню українського народу. В склад цієї Ліґи увійшли визначні діячі в Україні і в діяспорі. Президентом Ліґи обрано Петра Яцика, а його заступниками Галину Підопригору, Василя Думу і Володимира Кравченка. Квартира ліґи є в Києві.

5-7-го листопада ц. р. в Києві відбувся міжнародний семінар про стан науки і техніки в Україні. Учасники семінару відзначили, що в наш час наука відіграє визначальну ролю в кожній високорозвиненій державі світу і має істотний вплив на розвиток і буття суспільства. Тому важливо негайно забезпечити вивчення сучасного стану науки в Україні і пошуки необхідних засобів для стримання її занепаду і катастрофічної витрати людських ресурсів. Особливо важливою є швидка інтеґрація української науки до міжнародної наукової спільноти. Меморандум закликає науковців інших країн сприяти цьому процесові. Меморандум підписали: Арнолд Барґен, Великобританія, Кембріджський університет, д-р Рой Шалет, ЗСА, Завод біотехнології, проф. Юрій Глеба, Україна, Міжнародний інститут клітинної біології, проф. Ардас Янулайтіс, Литва, Інститут біотехнології, проф. Давид Кріштайль, Україна, Інститут фізіології, проф. Осип Мороз, ЗСА, радник Кабінету Міністрів України, д-р Геннадій Миронюк, Україна, завідуючий відділом Кабінету Міністрів України, д-р Вячеслав Покотило, Україна, Міжнародний фонд „Відродження", заслужений професор Валерій Сойфер, ЗСА, університет Джоржда Мейсона, проф. д-р Горст Санд, Німеччина, Констанський університет.

„Урядовий кур'єр" з 5-го вересня 1995 року інформує про розпорядження Президента України про Державну комісію з питань реорганізації в галузі науки:

„З метою підготовки пропозицій щодо підвищення ролі науки в розвитку суспільства, удосконалення структури управління наукою, системи підготовки і атестації наукових кадрів та розв'язання інших проблем, що виникли у цій галузі: 1. Утворити Державну комісію з питань реорганізації в галузі науки. 2. Затвердити персональний склад Комісії. Дозволити комісії залучити до роботи, пов'язаної з її діяльністю, провідних вчених, відповідальних працівників міністерств, інших центральних органів державної виконавчої влади місцевих державних адміністрацій, фахівців народного господарства. 3. Комісії подати до 1-го грудня 1995 року узгоджені пропозиції з питань реорганізації в галузі науки.

Підписав Президент України **Л. Кучма**

м. Київ, 28-го серпня 1995 року, ч. 188".

(Закінчення на стор. 3)

Андрій Дзедзик

ОБОРОНА МИТРОПОЛИЧОЇ ПАЛАТИ У ЛЬВОВІ

(Спомин у 51-шу річницю смерти Митрополита Андрея Шептицького)

II

Ми всі мали пістолети і корки, але один товариш мав справжній револьвер „на бембенок", і він також летів на алярм, стріляючи в повітря.

Цього вже було забагато для поліції, яка стерегла територію від вул. Петра Скарги, і по стрілах пізнала правдивий револьвер. Поліція знала, що відбуваються черґування, а на оправдання ми казали, що пильнуємо саду, бо закрадаються злодії і крадуть овочі. На доказ ми зламали кілька більших гілок і показали поліції, що ті „злодії" поламали вже багато дерев. Але одного разу поліція таки зайшла до нашої кімнати і зробила ревізію, шукаючи за револьвером. Товариш не з дурних — заховав його в кущах саду і шукай вітра в полі!

Дуже часто, треба чи ні, ми робили „рух" і непотрібно будили мешканців вночі, навіть були скарги до Сестер, що дозволяли на такі вибрики. Одного разу священик прийшов до нашої черґової кімнати і просив нас менше бігати і не турбувати сплячих мешканців. Це дещо помогло, але не зовсім.

Сестри приносили нам на черґування чай, каву, хліб з маслом, овочі (чудові сливки-венґерки) та були нам вдячні за те, що ми їх стерегли разом з палатою.

Ми дивувалися, що обійшлося без арештів, крім того поліція могла нам заборонити відбувати черґування. Але Сестри Василіянки й їм не шкодували добре поїсти в їхній кімнаті і покурити дарованих цигарок.

Але одного разу дійсно якісь типи по своїй драбині зі сторони вулиці Петра Скарги намагалися перелізти на нашу сторону до саду. Почувши наші стріли, вони втекли, вкравши нашу драбину.

За те стійкові тієї частини саду дістали сувору догану від провідника за те, що ці типи вкрали драбину, і він загрозив виключити тих, які не добре пильнували своєї території. Цей наш провідник що другу ніч мінявся з іншим і черґував не з нами, а мав окрему кімнату в палаті на другому поверсі — був законспірований перед польською поліцією.

Про те, чи ці типи, відстрашені нашими пістолетами, мали дійсно підмінувати палату чи просто красти овочі зі саду Митрополита — ми ніколи не довідалися.

Десь у половині листопада 1923 чи 1924 року Митрополит повернув до Палати. Ставало холодно і наші черґування припинилися. Знаю напевно, що Митрополит довідався про те, і з нагоди його іменин 13-го грудня подякував делеґації нашої гімназії, яка кожного року складала йому побажання, за оборону палати. Чи знала дирекція нашої гімназії про черґування, я не довідався, але деякі професори знали про це і під час лекцій старалися не питати тих, що черґували.

...Цього року, будучи у Львові і відвідавши свою гімназію й інші місця з часів науки в ній, з болем душі я згадував ті часи охорони палати Митрополита і зайшов до катедри помолитися, що Бог допоміг мені ще раз бути в ній за 50 років розлуки зі Львовом.

При цій нагоді провідниця, молода дівчина, повела мене до усипальниці в підвалі катедри, де я міг клякнути перед прахом нашого Митрополита Андрея Шептицького і подякувати йому за все, що він зробив для мене під час моєї праці в його приватному архіві в палаті.

Крипта знаходиться під вівтарем. Це невелике підземелля квадратної форми, яка має розміри 8.4 x 8.3 м, висота 3 м. Вона була віддавна усипальницею львівських архиєреїв, священиків і монахів Святоюрського монастиря. В 1783 році цісар Австрії Йосиф II заборонив поховання в церкві і вимагав закладати нові цвинтарі. 100 років не дозволяли в крипті поховання, аж в 1898 році цісар Йосиф II знову дозволив уживати крипту до поховання видатних осіб. Так за його дозволом у крипті поховано тлінні останки Митрополита і кардинала Сильвестра Сембратовича.

Археолог Ярослав Пастернак прослідив долівку крипти і знайшов у ній п'ять невідомих поховань, а також домовину Никифора Шептицького, що помер 1776 року. Його тлінні останки перенесено до кістниці, а на це місце перенесено прах Сильвестра Сембратовича.

У 1937 році Ярослав Пастернак, досліджуючи фундаменти Успенського собору в Галичі, знайшов саркофаг з останками князя Ярослава Осмомисла. Перед Другою світовою війною, 31-го серпня 1939 року, Я. Пастернак таємно заховав останки Ярослава Осмомисла у крипті собору св. Юра у Львові. Місце знайдення останків князя відбулося 14-го листопада 1991 року, під час археологічних досліджень крипти. Крипту проєктував архітектор Ігор Подоляк.

У 1944 році крипта прийняла на спочинок тлінні останки Митрополита Андрея Шептицького. Російська Православна Церква в часі зайняття Львова і знищення Української Католицької Церкви в 1958 році поховала в крипті останки архиєпископа Фотія.

7-го вересня 1984 року в Римі помер патріярх Йосиф Сліпий. 27-го серпня 1992 року його тлінні останки перевезено з Риму до Львова, а 7-го вересня того ж року поховано в крипті собору св. Юра.

Помолившися сердечно, я віддав глибокий поклін усім трьом Митрополитам: С. Сембратовичеві, А. Шептицькому і Й. Сліпому, що лежать у такому порядку в чудових домовинах з гербами кожного з них в головах.

27-го вересня 1992 року в одну з аркосолей собору св. Юра перепоховано повторно знайдені тлінні останки галицького князя Ярослава Осмомисла.

...Закінчуючи мій останній день перебування у Львові, я ще хотів відвідати Личаківський цвинтар, де лежать тлінні останки колишнього місіонера, а пізніше єпископа Волині та Підляшшя Владики Миколи Чарнецького. Завдяки провідникові по великому цвинтарі, ми знайшли могилу Владики зі світлиною на хресті під склом і в кольоровій оправі. Я читав в українській пресі, що на його могилі діються чуда. Помо-

(Закінчення на стор. 3)

НАУКА...

(Закінчення зі стор. 2)

У склад Державної комісії з питань реорганізації в галузі науки увійшли: І. Курас, віцепрем'єр України, голова комісії, В. Сторіжко, голова Державного комітету України з питань науки, техніки і промислової політики, заступник голови Комісії, В. Андрущенко, заступник міністра освіти, О. Волков, завідувач відділу науки та освіти Адміністрації Президента, П. Гайдуцький — міністер сільського господарства і продовольства, Ю. Глєба — директор Інституту генної інженерії НАН, В. Горобець — секретар Ради національної безпеки при Президенті, І. Дзюб — голова Вищої атестаційної комісії, М. Згуровський — міністер освіти, В. Карпов — директор Інституту статистики Міністерства статистики, Є. Короленко — міністер охорони здоров'я, В. Кремень — керівник Служби з питань гуманітарної політики, В. Кухар — директор Інституту біоорганічної хемії та нафтохемії НАН, В. Лисенко — голова Державного інноваційного фонду, В. Малєв — міністер машинобудування, військово-промислового комплексу, В. Мазур — міністер промисловости, В. Матвійчук — заступник міністра фінансів, Г. Миронюк — завідувач відділу з питань науки і нових технологій Кабінету міністрів, О. Онищенко — директор Центральної наукової бібліотеки, Б. Патон, президент Національної академії наук, С. Пирожков — директор Національного інституту стратегічних досліджень, В. Роговий — перший заступник міністра економіки, В. Семиноженко — член Комісії ВР з питань науки і народної освіти, О. Созінов — президент Академії аграрних наук, А. Сорокін — перший заступник міністра праці, Д. Табачник — голова Адміністрації Президента, В. Тацій — президент Академії правових наук, І. Юхновський — заступник голови Комісії ВР з питань науки і народної освіти.

Державна комісія вважає, що наука, інформація, енергія визначать розвиток України.

ВИСТУПАЮЧИ ПЕРЕД єрусалимськими студентами — членами Робітничої партії, прем'єр-міністер Ізраїля Шімон Перез сказав: „Ми переконані, що Єрусалим повинен залишитися єдиним, неподільним містом. Ми не дамо зробити з нього другий Берлін". Ш. Перез дав також до зрозуміння, що не наполягатиме на приєднанні жидівських поселень на західньому березі Йордану, таким чином відходячи від наставлення недавно вбитого прем'єра Їцака Рабіна. Тим часом палестинці не відмовляються від наміру проголосити східній Єрусалим столицею своєї майбутньої держави. Вони запропонували створити дві окремі міські управи — палестинську і жидівську.

НАМАГАЮЧИСЬ зміцнити свій вплив у Тибеті і водночас послабити вплив Даляй-лями, духовного провідника усіх буддистів світу, комуністична влада Китаю відмовилася визнати новим Панчен-лямою, тобто другою особою в буддистській ієрархії, шестирічного хлопчика, якого для цієї місії обрав Даляй-лями. Пекін знайшов іншого хлопчика. Лідери п'яти тибетських об'єднань в Індії, де тепер знаходиться резиденція Даляй-лями, у своєму меморандумі підкреслюють, що „Китай не має права втручатися у релігійні справи тибетців".

Золотий ювілей М. і П. Джиджорів

М. і П. Джиджори

У п'ятницю, 15-го грудня, Марія і Петро Джиджори, які тепер проживають у місцевості Сідер Ґров, Н. Дж., обходитимуть 50-річчя свого подружнього життя.

М. і П. Джиджори це колишні довголітні мешканці Джерзі Сити та парафіяни української католицької церкви свв. Петра і Павла. Тепер вони є парафіянами церкви св. Івана Хрестителя в Нюарку, Н.Дж. Подружжя М. і П. Джиджорів до ЗСА приїхали 1949 року з Німеччини і з тих пір є активними членами різних українських організацій у своїх громадах. Вже третє покоління родини М. І П. Джиджорів є членами 170-го Відділу Українського Народного Союзу.

Добрий Господь поблагословив їхнє подружжя трьома дітьми, які були учнями парафіяльної школи свв. Петра і Павла в Джерзі Сити, а середню освіту здобули в українській католицькій школі у Філядельфії та Стемфорді.

Для відзначення цього золотого ювілею — діти і внуки склали пожертви на доброчинну працю декількох українських католицьких організацій та на Служби Божі, які будуть відправлені в намірені їхніх батьків в українських католицьких церквах у ЗСА, Канаді, Англії та Арґентині. Крім того вони будуть господарями святкового прийняття в пошану цього золотого ювілею їхніх батьків, що відбудеться у неділю, 17-го грудня.

Дочка Ольга Тхір з чоловіком Джералдом і донями Донною Марією та Христиною, сини Олег з дружиною Лорі та синами Олегом, мол. і Джонатаном і Орест з дружиною Лусі бажають своїм батькам і бабусі та дідусеві з приводу їхнього золотого подружнього ювілею Божого благословення, кріпкого здоров'я, багато радости та многая літа!

ОБОРОНА...

(Закінчення зі стор. 2)

лившись за його душу, ми застали при гробі старшу жінку, що молилася. Пізніше в розмові з нею я довідався, що приїхала вона зі Самбора, щоб подякувати йому щирою молитвою за врятування її життя, бо різні лікарі не могли її вилікувати. 30 років вона хорувала, і весь той час щиро молилася за його душу. І сталося чудо! Тепер чується цілком здоровою. Його могила знаходиться далеко в північній стороні цвинтаря.

Під час відвідання катедри св. Юра, а був це слотливий, холодний і мрячний день, митрополича палата видалася мені дуже сумною й опущеною, ніхто до неї не заходив ні не виходив. Мури брудні, не відновлені, з тим самим ще замком на дверях, при допомозі якого тяглося за шнурок, щоб двірник відчинив тяжкі двері. Не раз я тягав за той шнурок, працюючи в архіві Митрополита. За той самий шнурок тягав і брат Митрополита генерал Станіслав Шептицький, за той же шнурок тягав і управитель митрополичих лісів полковник Андрій Мельник й інші видатні особи, що голосилися на авдієнцію до Митрополита.

Щодо брата генерала Станіслава, то довго він не затримувався, поговоривши з братом Андреєм по-французьки, швидко залишав палату, сідаючи до авта, що чекало на нього коло дверей палати. Зате часто бував у Митрополита другий його брат — Климентій, ігумен Студитів, що загинув у сибірському засланні.

Балтимор вшанував Листопадовий чин

Українська громада Балтимору та околиць і цього року урочисто відзначила роковини Листопадового чину і роковини смерти Слуги Божого Митрополита Андрея, заходами місцевих відділів УККА і УАКР. Свято відбулось у залі української католицької церкви св. Михаїла по Богослуженні в неділю, 5-го листопада ц.р. Воно почалося відспіванням національного гимну Вірою Ганкевич-МекФітерс враз із присутніми на залі. Свято відкрив Климентій Баб'як, голова Відділу УККА, вітаючи присутніх, а зокрема Христину Стебельську, гостю з України, ведучу культурної програми київського телебачення. В своєму короткому слові вказав він на те, що без IV Універсалу та Листопадового чину (постання ЗУНР) не було б Акту соборности, як теж і на те, що на Листопадовому чині виховались покоління борців УВО, ОУН, УПА.

В святковій доповіді Х. Стебельської присутні відчули подих далекої України, думки та бажання наших братів та сестер. Доповідачка бачила в присутніх на святі нащадків вояків українських армій, які змагались за закріплення УНР. Вважала, що нам безпідставно заздрять з приводу безкровного державотворення. Бо ж було багато жертв, крови та завзятої боротьби в минулому за українську державність. Дякувала вона українській діяспорі за збереження пісень, які звучать тепер в молодечих організаціях, цілі яких перегукуються з цілями передвоєнних організацій. Просила вона дивитися на українців з сучасної України з більшим оптимізмом та вирозумінням. Молоде покоління буде уже творити справжню українську державу. Свою доповідь закінчила твердженням, що українці не дадуться, між ними витає не тільки дух Листопадового чину, але і дух княжих русичів, які казали, що „не посоромимо своєї землі", бо мертві не знають сорому. Твердила, що Україна зміняється на краще, дякувала за багатогранну допомогу. На її думку дух Листопадового чину єднає Україну з діяспорою. Місцевій школі українознавства подарувала ряд сувенірів з України.

Доповідь про св.ч п. Слугу Божого Митрополита Андрея Шептицького виголосив мґр Теодор Царик. Він полонив увагу присутніх, бо подав багато, може і не знаних досі для більшості присутніх, подій із життя одної з найсвятіших постатей нашої історії. Присутні почули про молодість Романа Олександра Марії Шептицького, його конфлікт з батьком щодо кар'єри, освіту, монаше життя, великі осяги на єпископському та митрополичому престолі, а теж про великі перешкоди в праці, страждання. Про заповіт, його візію мученичої долі любої йому Церкви, але теж і світлого майбутнього згодом.

По перерві учасники свята мали змогу побачити відеострічку „Відзначення Листопадових Роковин у Львові в 1994 році". Свято закінчено відспіванням „Не пора".

Б.С.

Про...

(Закінчення зі стор. 2)

цівниками СІН позитивного рішення при вирішенні справи.

Я маю зелену картку вже п'ять років і хочу подавати документи на отримання громадянства. Чи обов'язково я мушу відмовлятись від громадянства України і чи є можливість мати подвійне громадянство?

Перш за все, мусимо сказати, що саме тлумачення терміну "подвійне громадянство" залежить від законів, які встановлені урядами країн і діють в даний момент. Приймаючи громадянство ЗСА, складається присягу на відданність новій країні і, зокрема, там є слова: „Я цілком і повністю зрікаюся від вірности та обов'язків по відношенню до держави, громадянином якої я був до цього часу". Що стосується Уряду України, то, на сьогоднішній день, він не позбавляє громадянства України осіб, які виїжджають на постійне проживання за кордон. Отже, прийнявши громадянство ЗСА, ви, на якийсь період часу, можете мати подвійне громадянство. Але, загалом, закони України подвійного громадянства не передбачають.

Упитаннях, що стосуються іміграційних програм, просимо звертатися : Pallada International Inc., 98 Second Ave. 2nd floor, New York, NY 10003-8306; tel.: (212) 387-8683.

70-ліття СУА в Норт Порті

У суботу, 25-го листопада, відбулося святкування 70-ліття СУА в Північній Америці з відповідною програмою, яку підготувала голова Святочного комітету Ніля Стецьків і якою провадила. Гарно прибрана сцена Омеляном Грабом і виповнена вщерть заля робили приємне враження.

Програма почалась „Маршем союзянок" з дотепними словами і мелодійним заспівом Віри Яворської, після чого відбувся вхід почесних гостей на чолі з головою Союзу Українок Америки Анною Кравчук.

Після цього членкині проспівали на сцені „Гимн Союзу Українок" а Надія Іванчук змовила молитву СУА на тлі хору, після якого голова 56-го Відділу в Норт Порті Марія Новаринська виголосила привіт. Той же хор союзянок виконав слідуючу точку — „Музичне запрошення до вечері".

Після посвячення трапези о. протопресвітером Теодором Форостієм та о. мітратом д-ром Іваном Тулявським був виголошений тост і проспівано многоліттвіє. Подано вечерю.

Дані слідували привіти і признання великих досягнень в праці СУА визначних громадян, як інж. Роман Шраменко, голова Українського Релігійного і Культурного Осередку ім. св. Андрія, проф. Роман Романишин від Патріярхального Товариства, Ярослав Костишин від УККА, пані Марія Королишин від ОЖОЧСУ та п. Михайло Лисак від ОЧСУ. Наспіли письмові привіти від панства Качмарських і Пенюків.

Після вечері Галина Король розповіла дещо про працю СУА, а Галина Петришин в своїм слові зазначила про зовнішні зв'язки і що СУА є членом Крайової ради жінок в Америці і других важливих американських організіцій, через яких можна голосити правду про Україну, чого не можна було зробити за колишньої влади в Україні.

Ніля Стецьків під акомпаньямент піяністки Іраїди Черянк згадала про тих союзянок, які відійшли у засвіти і в їм пам'ять засвітили свічки А. Кравчук і М. Наваринська.

За тим слідувало слово голови Союзу Українок Америки, яка прибула на цю святочну дату і виголосила привіт та подала інформації про працю і великі досягнення СУА в Америці із самого початку його заснування.

В мистецькій програмі виступила відома співачка мецо-сопрано з Дітройту Христина Липецька з цікавим репертуаром: „Вітре буйний" на слова Т. Шевченка, музика Г. Китастого, та проспівала прекрасну пісню „Летять, ніби чайки", слова Л. Реви, музика Ю. Рожавської, та врешті популярну народну пісню „Дощик" в обробці М. Лисенка. В усіх цих піснях співачка Липецька продемонструвала чудовий інтерпретаційний хист в парі з гарним тембром голосу.

Відома поетеса Ганна Черінь продеклямувала свій вірш, який був присвячений 70-літтю СУА, під назвою „Привітання 70-ліття СУА".

Далі слідували знову „Три поради", муз. І. Шамо на слова Ю. Рибчицького, французька пісня „Увр тон кер", муз. Ґ. Бізет, пісня „Гандзя", „Дума про Ничая", муз. Стеценка у виконанні Х. Липецької.

Всі присутні на залі заспівали „О Україно, о любаненько", чим завершилася ця велична дата для СУА.

Ія Мацюк-Грицай

ЗГІДНО З ОПИТУВАННЯМ, проведеним лондонською газетою „Дейлі Експресс" разом зі спеціялістами-соціологами, дві третини громадян Великобританії визнають, що їм у певній мірі властиві расистські погляди і настрої, і тільки один з десяти англійців вважає, що в колі його близьких і знайомих расистів нема. Опитування також свідчить, що якби у країні виникла партія з програмою репатріяції чорних і проголошенням принципу „білі передусім", то ця партія дістала б масову підтримку у спільноті. Більшість опитаних важає, що для небілих англійців треба виділити певну суму з бюджету, щоб вони могли вернутися туди, звідки походять. У свою чергу, 74 відсотки чорних британців, вихідців з Африки, Азії, Ямайки, також висловилися за те, що фінансувати виїзд з країни тих небілих, які цього хочуть. Майже половина вихідців з Африки та Азії не відчувають себе британцями і є певні, що навіть у майбутньому в Англії не виникне якоїсь спільної культури. Щоправда, шестеро з десяти готові вийти заміж або взяти за дружину особу з іншим кольором шкіри чи погодитися з подібним шлюбом своїх дітей. Оптимістичною є, проте, тенденція, що молодші англійці більш неупереджено, демократично ставляться до проблеми расових стосунків.

ПОДЯКА

З волі Всемогутнього Господа Бога відійшов у вічність
12-го лютого 1995 року наш найдорожчий
БАТЬКО, ДІДУНЬО І ПРАДІДУНЬО

бл. п.
мґр
СИЛЬВЕСТЕР МАРТЮК

Висловлюємо нашу сердечну подяку отцеві Жовніровичу пароховi церкви Св. Архистратига Михаїла в Дженкінтавні, ПА за відслуження похоронних відправ та молитов за спокій душі покійного, і щиро дякуємо С. Макухові, який дякував під час відправ за гарний спів.

Складаємо найсердечнішу подяку д-рові Ромкові Дикому за так віддану, повну любови, лікарську опіку під час хвороби нашого дорогого покійного бл. п. Сильвестра Мартюка.

Сердечно дякуємо нашим — двоюрідному братові Степанові Мартюкові за виголошення зворушливої промови по Панахиді та теті Марійці Лозинській за спогади про покійного швагра під час обіду. Зокрема сердечно дякуємо за зворушливі писемні слова співчуття від родини з України, переслані Юрком Букачевським з Тернополя.

Дуже дякуємо родині за вінки та квіти: Степанові і Наталці Мартюкам, Марійці Лозинській з донькою Лярисою і сином Аскольдом, родині Диких, Дарії Гусар з донькою Наталкою та зятем Крисом.

Дякуємо Інститутові ім. В. Липинського у Філядельфії за поміщення в пресі жалібної клепсидри і за квіти від Релігійно-Культурного Осередку ім. Св. Андрія в Норт Порт, Фла.

Щиро дякуємо за пожертви на Святі Літургії за спокій душі бл. п. Сильвестра Мартюка, які зложили:

Христя Масюк, Марта Турчин, Марія і Анатоль Іванишин, Теофіля Мельничук, Марія Лозинська, Аскольд Лозинський, Ляриса Кий, Марія і Ярослав Колибабюк, Уляна і Йосиф Магер, Софія і Титус Геврик, Михайло Букарев, Ліля Чапля, Марія Данилів, Алла Лонг і Леся Сакало, Ріта і Альфред Невелл, Роберт і Каролін Огара, Йосиф і Маргарет Шуберт.

Складаємо дуже сердечну подяки тим, що замість квітів на могилу зложили жертвенні датки на:

ПАМ'ЯТНИЙ ФОНД ІМ. СИЛЬВЕСТРА МАРТЮКА
для перевидання спогадів Івана Мартюка.

ЦЕНТРОСОЮЗ
Союз Кооперативних Союзів у Львові в роках 1924—1944
Спогади співробітника праці й змагань українського кооперативного руху:

по 100 дол.: Ігор і Неля Геруси, Аскольд і Роня Лозинські, Оленка і Роман Хабурські, Данило і Ксеня Захарчуки, Іван і Уляна Сось, Ярослав і Ярослава Букачевські;
по 50 дол.: Стефан і Наталка Фірки, Ярослав і Марія Колибабюк, Ярослав і Петруся Дикий, Роман і Дарія Дикий, Василь і Марія Панчаки, Стефан і Анна Макухи, Роман і Іванна Федики;
30 дол.: Титус і Софія Геврики;
по 25 дол.: Анна Клос, Лариса Заїка і Лідія Дубина, Стефан і Ольга Парубчаки, Марія Лозинська, Іван і Наталка Коропецькі;
по 20 дол.: Анна Кумферт, Михайло і Оксана Комановські;
10 дол.: Гільдеґард Фірко.

Складаємо дуже сердечну подяку тим, що замість квітів на могилу зложили:

IN MEMORIAM
на УКРАЇНСЬКИЙ ОСВІТНЬО-КУЛЬТУРНИЙ ЦЕНТР у ФІЛЯДЕЛЬФІЇ

по 50 дол.: Роман і Євгенія Дикий, Данило і Марі Максимюк;
по 25 дол.: Юрій і Петруся Савчаки, Іван і Марія Куземські, Петро і Орися Гевки, Теофіля Мельничук;
по 20 дол.: Микола і Доріс Лютий, Вікторія і Мар'яна Вакуловські, Дмитро і Оксана Кравчуки, Лев і Ірена Кушнірі, Олег і Ріта Послушні.

Складаємо щиру подяку 67-му Відділу Союзу Українок Америки, що в пам'ять покійного зложили 50 дол. на Український Музей в Ню Йорку.

Сердечно дякуємо Данилові та Оксані Гусар Струк за даток на Канадську Фундацію Українських Студій в пам'ять покійного.

В кінці, висловлюємо нашу найщирішу подяку за численні особисті, листовні і телефонічні вислови співчуття рідні, приятелям, та всім знайомим, що віддали останню пошану покійному.

Дочка Дзвінка Мартюк Захарчук з родиною.

Св. п. Д. Горняткевич

(У першу річницю смерти)

На кладовищі св. Андрія в Савт Бавнд Бруку стоїть середньої величини, різьблений у традиційному стилі XIX століття, пам'ятник, на якому такий напис: „Тут очікують воскресіння мертвих Дам'ян Михайло та Дарія з Бриковичів Горняткевичі".

Саме 25-го грудня цього року припадає перша річниця смерти св. п. Дарія Горняткевич, спогад по якій залишається завжди свіжим у серцях тих, що її знали.

Народилася Дарія Горняткевич 4-го серпня 1902 року в селі Кривеньке над річкою Кривець на галицькому Поділлі, де її батько, о. Іван Брикович, був сотрудником, а опісля довголітнім парохом. Отець Іван, родом з тернопільських Бриковичів, а мати Олена, з давнього священичого роду Кисілевських, передали своїм дітям, старшому Романові, Дарії та молодшій Марії, глибоке розуміння Христової віри, вкорінили в них любов до своєї Церкви, рідної землі й до ближнього. Особливу пошану мала покійна для українського селянина-хлібороба та його праці. Вона часто згадувала про те „Золоте Поділля", де виростала, про традиції села, надхнені великою життєвою мудрістю, про пісні, що лунали селом вечорами, про вишивку, що висловлювала естетичне почуття сільських жінок. Куди б не кидала її мандрівка життя, ті цінності творили тло її буття.

Маленька Дарія вчилася в домашнього вчителя, а тоді переїхала до Тернополя, до 3 кл., й разом з братом замешкала в домі своїх дідів Матвія й Катерини Бриковичів. По закінченні четвертої кляси переїхала до новоствореної гімназії Сестер Василіянок у Станиславові, але навчання там довго не тривало, бо вибухла Перша світова війна й обставини примусили родину Бриковичів еміґрувати до Відня. Там поселилися у XVIII районі на Кройцґассе, де також замешкав Богдан Лепкий зі своєю родиною. Роман і Дарія часто бували в гостинній домівці Лепких, де дружина Лепкого приймала їх гостинцями, а улюблений кіт письменника став приятелем дітей.

У Відні в той час створено українську гімназію, але Дарія вспіла закінчити там тільки третю клясу, бо австрійські війська знову зайняли Галичину й родина Бриковичів повернулася туди. Станиславівський Владика Григорій Хомишин призначив о. Івана до села Сопова, тож рік Дарія ходила з братом до гімназії в Коломиї, а коли батьки повернулися до Кривенького, склала іспит до шостої кляси в українській державній гімназії в Тернополі. Хоч це була чоловіча гімназія, адміністрація погодилася прийняти кілька дівчат, в тому числі і Дарію. Там вона успішно склала атестат зрілости 4-го липня 1921 року.

Відтак почалося студентське життя у Львові, де Дарія поступила на студії філософії (гуманітарних наук) в Українському тайному університеті. За головний предмет вибрала історію, а її професорами були такі визначні вчені, як Мирон Кордуба, Степан Балей, Філярет Колесса й Іларіон Свєнціцький. Курси читалися то в „Просвіті", то в Національному музеї, то деінде. Одначе безперспективність закінчити студії в УТУ стала наявною, отож Дарія переїхала спершу на два роки до Відня, а тоді до Ягайлонського університету в Кракові, де 1926 року захистила свою професорську працю з історії Східньої Европи (про Волинський соймик, на підставі матеріялів у „Архиве Юго-Западной России"). Того ж року вона познайомилася з Дам'яном Горняткевичем, малярем, фолкльористом та запопадливим колекціонером народного мистецтва, (писанок, вишивок, тканин і т. п.). Він гуртував навколо себе українську студіюючу молодь, показував їй свої збірки, заохочував збирати народні цінності під час вакацій. Дарія, маючи вже певну підставу й зацікавлення в цій ділянці завдяки студіям у Львові, тепер з поновленим запалом старалася допомогти молодому науковцеві в його праці. Вони полюбилися й заручилися.

У ті часи, за польської окупації, було майже неможливо українцеві дістати професорську працю в гімназіях Галичини. Натомість найшлася праця в Седлеці на Підляшші, але не навчання улюбленої історії, а німецької мови. Дарія переїхала на постійне до Підляшшя, а під час вакацій у 1934 році в Кривенькому повінчалася з Дам'яном Горняткевичем. У 1937 році в кривеньківських метрикальних книгах народжених і охрещених вписано ім'я їхнього сина Андрія. Дам'ян виїздив з Седлеця по різних містечках і містах розмальовувати церкви, а на вакації молода родина їздила до батьків у Кривеньке. Молодята постійно збільшували збірку вишивок, писанок, а також і цінну бібліотеку історичних, мистецтвознавчих і фолкльорних праць.

Після вибуху Другої світової війни родина Горняткевичів переїхала до Кракова, де Дарія працювала журналісткою в аґенстві „Телепрес", редаґуючи часопис для хліборобів. Тут також вийшов друком її (анонімний) підручник української мови „Ukrainisch fur Deutsche". З огляду на наступ Червоної армії, в 1944 році родина еміґрувала до Гехштету-над-Дунаєм (округ Діллінґен, Баварія) у Німеччині. Тут Дарія працювала у фармацевтичній фабриці, а коли, після капітуляції Німеччини, Баварію зайняли американці та в Діллінґені створено український табір для переселенців, Дам'ян і Дарія відразу включилися в громадське й культурне життя цієї української спільноти.

Звідтіля шлях простелився до Америки й родина поселилася в Нюарку, Н. Дж. Нелегка еміґраційна дійсність, праця по хатах і фабриках, важкі матеріяльні обставини пережилися й минули. З часом Дарія дістала працю машиністки в бібліотеці Сітон Голл університету, а по закінченні відповідних бібліотечних курсів у Ратґерському університеті, стала бібліотекарем-каталогізатором. Зусилля виховати й дати освіту синові увінчалися успіхом. Він закінчив студії хемії, а опісля здобув звання маґістра й доктора славістики.

Дарія завжди брала активну участь у громадському житті українського Нюарку, зокрема в Пласт-прияті та Союзі Українок Америки. У 1960-их роках Дам'ян Горняткевич був уже на пенсії. Не зважаючи на цілоденну працю, Дарія старалася й зуміла створити спокійну, затишну атмосферу вдома, активно сприяючи, щоб професор Горняткевич міг цілком віддатися науковій та мистецькій праці. Вона завжди знаходила час прочитати книжку, відвідати музей чи виставку, послухати доповідь в УВАН у Ню Йорку. Вона не обмежувала себе до українських заходів, її цікавила і опера, і симфонічні концерти.

У 1969 році подружжя Горняткевичів переїхало до Керґонксону, Н. Й., де Дарія знову включилася в працю й життя невеличкої, але діяльної громади. Дарія учителювала в суботній школі, була активним членом Патріярхального Товариства, Союзу Українок Америки та парафії пресв. Тройці. Коли, по довгій недузі, в 1980 році помер проф. Дам'ян Горняткевич, вдова стала перед завданням зберегти його спадщину, зокрема велику бібліотеку, картини, збірки. По кількох роках, залишаючи в Керґонксоні добрих і дорогих приятелів, Дарія перевезла цю спадщину до Едмонтону, Канада, де поселилася в сина Андрія.

Маючи 88 років у 1990 році, Дарія, вперше від еміґрації, поїхала в Україну. Хотіла відвідати родину, ще раз побачити рідне „Золоте Поділля". Повернулася дуже рада, одушевлена, але й знеможена вичерпуючою дорогою. Від того часу хоч не хворіла, та поступово й постійно слабшала. Померла дома, у сні, заосмотрена Святими Тайнами, залишаючи в смутку сина Андрія, внучок Ладу й Ніну та дальшу родину в Америці, Канаді й Україні.

Покійна Дарія Горняткевич була лагідної, доброзичливої вдачі, вимоглива дс себе, вирозуміла супроти інших. Прямолінійна, з непохитною вірою в Бога і любов'ю до України, вона перейшла через життя, викликаючи добро в тих, яких зустрічала. Вічна їй пам'ять.

К. Ч.

Дещо з філософії життя

Від багатьох років в метрополії Чикаґо живе Володимира Демус, яка є авторкою двох збірок поезій: „На людських озерах", видана 1977 року, Нюйоркською групою, і „Вічне тепер", видана 1984 року Українським Інститутом Модерного Мистецтва в Чикаґо. Обі збірки прикрашені мініятюрними, в модерному стилі, рисунками та акварелями мистця Андрія Демуса, сина авторки.

Поезії, як теж статті, есеї і репортажі Володимири Демус були впродовж років поміщувані в українській періодиці („Свобода", „Новий шлях", „Сучасність", „Наше життя").

В 1979 році в Чикаґо влаштовано їй авторський вечір, брала вона також участь у спільному літературному вечорі з участю чотирьох письменниць.

Про першу збірку „На людських озерах" Мирослав Семчишин писав: „Поезію Володимири Демус ціхує передовсім щирість і безпосередність і це найважніше. Прочитуючи ці більші і менші вірші, відчуваєте, що чимало довелось пережити і передумати в її філософії серця і багатого інтелекту та поетично перетворити це в зрозумілу поезію (Журнал „Наш Світ", серпень, 1978 р.) Появу цієї збірки відзначило жюрі на літературному конкурсі Українського Літературного Фонду ім. Івана Франка 1978 року в Торонто.

Друга збірка — „Вічне тепер" — це поетична спроба по-філософськи підійти до проблематики людського життя, в якому повторність, здавалось би неповторних життєвих моментів є прикметна у змінливості настроїв і переживань, відображена в окремих поезіях.

Обі збірки можна набути в авторки по 5 дол. Її адреса Volodymyra Demus, 19522 Midland Avenue, Mokena, IL 60448.

М. С.

БЕРУЧИ ДО УВАГИ ВИМОГИ громадськости очистити Державний уряд від корупції та хабарництва, Палата Репрезентантів схвалила та передала до підпису Президентові зміни до закону, що дозволяє на присутність лобістів і їхню працю у Вашінґтоні. Цей законопроєкт пропонує гострі правила, щодо їх реєстрації, вимагаючи від них вияву клієнтів, для яких вони працюють, справи, котрі вони заступають та висоту їхніх винагород. Президент Билл Клінтон сказав, що це схвалення підпише.

Зустріч з письменником І. Чендеєм в Дітройті

Вечір, зорганізований 45-им Відділом СУА , був глибоко насичений радістю зустрічі двох визначних творців духовних цінностей нашої Срібної Землі — поета Зреслава (о. Себастія Сабола) і письменника Івана Чендея. Один оспівав її у своїх поемах, другий у своїх оповіданнях і повістях. Тут зібрані мали нагоду відчути таємні ходи і вплив людського духа на своє довкілля, яке з черги зроджує тих велетнів, котрі той дух укріплюють.

Щоб добре зрозуміти письменника, — писав колись Ґете, — треба пізнати землю, яка його народила. Твори письменників часів більшовицької займанщини доходили і доходять повільно і в скромних розмірах. Тому нелегко мати нам погляд на їхню творчість та їхню долю. Вітаючи українського гостя, Орися Лончина згадала ті радісні й рівночасно трагічні хвилини, коли творилася вільна Закарпатська Україна, коли ми слухали радієві авдиції о. Августина Волошина, які він закінчував словами: „Правда звитяже".

Іван Чендей — письменник, який з крови і кости є сином рідної землі. Його творчість, тематично й духовно так виразно й сильно пов'язана з Закарпаттям, є доказом, що тільки там міг народитись письменник з таким поглядом на світ та з такою тематикою своїх творів. У 1939 році він почав писати короткі оповідання. В 1955 р. появилася його перша книжка. Повість „Терен цвіте" найбільш відома. Далі ішов роман „Птахи полишають гнізда", „Скрип колиски", за яку одержав премію І. Головка, „Березневий сніг", „Калина під снігом". За повість „Іван" придбав собі гнів партійної верхівки, в наслідок чого не друкувався 10 літ, аж до 1977 р. У 1982 р. появився його перший двотомник вибраних тво-рів. З приємністю та гордістю згадує письменник свою співпрацю з режисером Параджановим при накручуванні фільму „Тіні забутих предків". Другий двотомник оригінальних творів І. Чендея, однак, усе ще чекає свого видавця.

Бажаючи дати присутнім взірець своєї творчости, він прочитав малий уривок з повісти „Іван". Почувши це, слухачам стало зрозуміло, чому так довго письменника не допускали до друку. З наказу партійних вождів, герой повісти їде до священика намовляти його, щоби він не святив пасок. Повертаючись, герой упав з ровера, зламав ногу, перейшов операцію, по якій розвинулася ґанґрена, що й довела до смерти. Впроваджуючи розмову кількох ґаздів, які коментують цей випадок, автор дає їм нагоду виявити глибоку селянську мудрість та здорову несплямлену мораль.

Висловлюючи свої погляди на політично-культурну ситуацію на Закарпатті, І. Чендей підкреслює вагомість українського шкільництва. Спроби створення якоїсь русинської національности, на його погляд, не доведуть ні до чого доброго.

Письменник розказав також про стан будови пам'ятника Шевченкові, який натрапив на труднощі знайдення відповідного моделю, як також і на фінансові. Присутній зхакарпатець А. Палаташ згадав при цьому також справу будови пам'ятника Карпатській Січі. Як гарячий патріот своєї землі, він зложив уже десять тисяч дол. на його будову.

Ця зустріч відбулася в четвер 7-го грудня заходом 45-го Відділу СУА.

Володимир Баран

Губернатор...

(Закінчення зі стор. 1)

підтримки своїх пропозицій губернатор Дж. Патакі наводить слова колишнього демократичного президента ЗСА Френкліна Д. Рузвелта, який твердив, що „допомога без будь-яких зобов'язань стає 'наркотиком' і нищить людину".

Все ж таки, навіть ці губернатором пропоновані зміни будуть у великій мірі узалежнені від подій у Вашінґтоні, де президент Билл Клінтон і Конґрес провадять затяжну боротьбу за зміни в програмі допомоги потребуючим.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ
17-го ГРУДНЯ 1995 р.

Дітройт, Миш. Річні загальні збори 183-го Відділу УНС ім. гетьмана І. Мазепи відбудуться о год. 1:30 по пол. в залі церкви Івана Хрестителя при Кліпперт, Дітройт. На порядку нарад: звіти членів управи і Контрольної Комісії, дискусія над звітами і вибір управи на 1996 рік. Якщо на означену годину не прийде приписана кількість членів збори відбудуться на годину пізніше без огляду на кількість присутніх. По зборах перекуска. Запрошуємо членів до участи. За Управу: Іван Чухрак — гол., М. Дякун — заст. голови, Петро Залуга — фін. секр., Р. Ковч — гол. Контр. Комісії, Я. Базюк і Дмитро Кошильовський – члени.

Вийшов з друку збірник наукових праць проф. О. Оглоблина

Ню Йорк (УІТ). — Щойно вийшов з друку збірник наукових праць найвидатнішого історика нашого часу проф. Олександра Оглоблина (1889–1992), президента і почесного президента УВАН і УІТ, почесного члена НТШ, професора університетів у Києві, Українського Вільного Університету і Гарвардського університету. „Студії з історії України, статті і джерельні матеріяли", редактор Любомир Винар. Ню Йорк–Київ. 1995. 465 стор. (тверда обкладинка) видало Українське Історичне Товариство у співпраці з Історичною секцією УВАН (ціна 38 дол.).

Це видання появляється в ювілейному році УВАН, УІТ і УВУ— установ, в яких проф. О. Оглоблин своєю наполегливою працею залишив тривалий слід. Видання складається з вісьмох розділів, присвячених Українській козацько-гетьманській державі, Україні в XIX і XX століттях, автобіографічним матеріялам і бібліографії. Окрема частина, „Оглоблинознавство", включає дослідження д-ра Любомира Винара творчої спадщини і життя проф. Оглоблина і фотографії з різних періодів його життя. В архівних матеріялах знаходимо листування Дмитра Дорошенка і Івана Крип'якевича з О. Оглоблином. Покажчик імен закінчує це, під кожним оглядом, зразкове видання, що становить тривалий пам'ятник життя і творчости найвидатнішого історика сучасности. Збірник також містить англомовну передмову редактора видання.

Усі доходи із збірника праць історика призначені на видання його наукової творчости. Уже готуються такі праці проф. О. Оглоблина: „Нариси української історіографії" і „Люди Старої України" (доповнене видання). Українські установи, дослідники і історики повинні придбати це фундаментальне видання з працями О. Оглоблина для себе і бібліотек. У ювілейному році УІТ, УВАН і УВУ книжка проф. О. Оглоблина продається з 6 дол. опустом (за 32 дол., включаючи поштову пересилку). Замовлення з почтовими переказами слід пересилати на таку адресу: Ukrainian Historical Association, Inc., c/o Dr. O. Dombrowsky, 165-16 Clinton Terrace, Jamaica, N. Y. 11432.

Презентацію однотомника „Студії з історії України" плянується відбути у Львові (НТШ), Києві (Осередок УІТ і Інститут археографії НАН України), Ню Йорку (УВАН і УІТ), Торонто (УІТ) та інших містах.

Н. Н.

ПОДІЇ

„МАЛАНЧИН ВЕЧІР" В НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк. — У суботу, 13-го січня 1996 року, Український Спортовий Клюб та хор „Думка" влаштовують „Маланчин вечір", початок о 9-ій год. вечора. Відбудеться він в залі Українського Народного Дому. Гратиме оркестра „Водограй", заплянoвано буфет. Стрій вечірній. Вступ — 25 дол. У справі квитків слід телефонувати (212) 674-3350, (201) 433-3980, або звертатися безпосередньо до хору щоп'ятниці після закінчення проби.

ШАНОВНІ ЧИТАЧІ!

Відгукаючися на заклик Екзекутивного Комітету УНСоюзу про зложення пожертви на видавничий фонд „Свободи" на покриття підвишки за поштову пересилку газети, ви можете свої пожертви складати у вашого секретаря відділу, або посилати прямо до адміністрації „Свободи" на адресу:

30 Montgomery St.
Jersey City, N.J. 07302

ВІДІЙШЛИ • ВІД НАС •

МАРІЯН СПРІҐС член УНС Відд. 276-го в Ембридж, Па. помер 22-го вересня 1995 року на 79-му році життя. Нар. 4-го квітня 1916 року в Манітоба, Канада. Залишив у смутку Пейвін, Леррі і Луїз. Похорон відбувся 25-го вересня 1995 року в Сувіклі, Па.
Вічна Йому Пам'ять!

Секретар

СТЕФАН ЧУЧУК член УНС Відд. 379-го Т-ва ім. св. Юрія в Чикаґо, Ілл. помер 25-го вересня 1995 року на 87-му році життя. Нар. 2-го квітня 1908 року в селі Межигіря, Тернопіль, Україна. Залишив у смутку дружину Стефанію, сина Демяна і дочку Тересу, дочку Лесю з чоловіком Іваном та дочку Наталку з чоловіком Давидом та сином Ітон. Похорон відбувся 28-го вересня 1995 року на цвинтарі св. Миколая в Чикаґо, Ілл.
Вічна Йому Пам'ять!

Секретар

ВОЛОДИМИР ЗАКЛИНСЬКИЙ член УНС Відд. 194-го Т-ва „Свобода" в Ню Йорку, Н.Й. помер 26-го березня 1995 року на 85-му році життя. Нар. 1910 року в Галичі, Україна. Членом УНС став 1969 року. Залишив у смутку доню Лярису Томаселі з родиною, сина д-ра Ореста з родиною та родину в Україні. Похорон відбувся 27-го березня 1995 року на цвинтарі св. Андрія Первозванного в С. Бавнд Бруку, Н.Дж.
Вічна Йому Пам'ять!

О.Л. Ґой, секр.

МИХАЙЛО БРОЖИНА член УНС Відд. 194 -го Т-ва „Свобода" в Ню Йорку помер 28-го липня 1995 року на 73-му році життя. Нар. 18-го квітня в селі Пяткова, Перемишль, Україна. Залишив у смутку синів Евгена і Миколу з родинами. Похорон відбувся 31-го липня 1995 року з церкви св. Юра в Ню Йорку на цвинтар Св. Духа в Гемптонбурґу, Н.Й.
Вічна Йому Пам'ять!

О. П. Ґой, секр.

